

T.C.
EDİRNE
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1260

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

İSTEYEN (DAVACI) : TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
VEKİLLERİ : AV. ZÜHAL SİRKEÇİOĞLU DÖNMEZ, AV. ÖZGE
ÇINAROĞLU
Bestekar Sk. No: 49/5
Kavaklıdere-Çankaya/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
VEKİLLERİ : AV. FÜSUN HİLMİOĞLU
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii
Çankaya/ANKARA
AV. FATMA SOYSAL
Kırklareli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
KIRKLARELİ

İSTEMİN ÖZETİ : Davacı tarafından, Kırklareli İli Pınarhisar İlçesi Kaynarca Beldesi Kurtdere mevkii 4546 ve 4183 parsel nolu taşınmazların kil malzeme ocağı sahası olarak kullanılmak üzere tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun bulunduğu dair Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 07/08/2015 tarih ve 64976 sayılı işleminin; Anayasa'nın 35'inci maddesi hükmü gereğince mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı, birinci sınıf tarım toprağı olan söz konusu taşınmazların tarım arazisi vasfından çıkarılmasının 5403 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olduğu, alternatif alan olup olmadığı araştırılmadığı ve kamu yararı kararı alınmadığı, ilgili planlarda ayrılmış sanayi alanları varken tarım alanlarının kullanılmasının uygun olmadığı ileri sürülerek, hukuka aykırı olduğu iddiasıyla yürütmesinin durdurulması ve iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Uyuşmazlığa konu taşınmazların kuru özel ürün arazisi olduğu, Devlet Su İşleri 11'inci Bölge Müdürlüğü tarafından kil malzeme ocağı olarak kullanılmak üzere talep edildiği, kamu yararı kararının alındığı, alternatif bir alanın bulunmadığı ve tarımsal kullanım bütünlüğünün bozucu bir durumun bulunmadığı, Kırklareli İl Toprak Kurulu tarafından talebin uygun bulunduğu, kil malzemesinin her yerden alınamayacağı, sulama göleti için kil malzeme ocağı tesis edileceğinden kamu yararının bulunduğu, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek yürütmenin durdurulması isteminin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Edirne İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelenecek işin gereği görüldü:

Dava, Kırklareli İli Pınarhisar İlçesi Kaynarca Beldesi Kurtdere mevkii 4546 ve 4183

T.C.
EDİRNE
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1260

parsel nolu taşınmazların kil malzeme ocağı sahası olarak kullanılmak üzere tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun bulunduğuna dair Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 07/08/2015 tarih ve 64976 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27'nci maddesinin ikinci fıkrasında; "Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." hükmü yer almaktadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, "mutlak tarım arazisi" bitkisel üretimde, toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topografik sınırlamaları yok veya çok az olan, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, halihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan araziler olarak tanımlanmış, 13'üncü maddesinde ise, mutlak tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında kullanılmayacağı, ancak, alternatif alan bulunmaması ve Toprak Koruma Kurulunun uygun görmesi şartıyla, Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebileceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi'nin 1'inci maddesinde, "çölleşme" kurak, yarı-kurak ve az yağışlı alanlarda, iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklanan toprak bozulması olarak, "çölleşme ile mücadele" kurak, yarı-kurak ve az yağışlı alanlarda sürdürülebilir kalkınma için arazinin entegre olarak geliştirilmesinin bir parçası olan ve arazi bozulmasını önlemeye ve/veya azaltmaya, kısmen bozulmuş arazinin rehabilitasyonuna, çölleşmiş arazinin geri kazanılmasına yönelik faaliyetler olarak, "arazi bozulması" ise rüzgar ve /veya suyun etkisiyle oluşan toprak erozyonu, toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik veya ekonomik özelliklerinin bozulması, bitki örtüsünün uzun süreli kaybı gibi insan faaliyetlerinden ve yaşam çevresi biçimlerinden kaynaklanan prosesler de dahil olmak üzere bir prosesin veya prosesler bileşiminin veya arazi kullanımının neden olduğu, yağmurla beslenen etkili alanlarda, sulama yapılan ekili alanlarda veya otlak, mera, orman ve ağaçlık alanlarda biyolojik ve ekonomik verim ve çeşitlilik azalması ve kaybı olarak tanımlanmış, 2'nci maddesinde de, bu Sözleşme'nin amacının, ciddi kuraklık ve/veya çölleşmeye maruz ülkelerde, çölleşmeyle mücadele etmek ve kuraklığın etkilerini hafifletmek olduğu Sözleşmeye taraf Devletler tarafından kabul edilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Kırklareli İli Pınarhisar İlçesi Kaynarca Beldesi Kurtdere mevki 4546 ve 4183 parsel nolu taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilecek olan Kurudere Göletinin inşa çalışmaları için kil malzeme ocağı sahası olarak tarım dışı amaçla kullanılması maksadıyla Devlet Su İşleri 11. Bölge Müdürlüğü tarafından Kırklareli İl Toprak Koruma Kurulu'na izin başvurusu yapıldığı, başvuru üzerine yaptırılan inceleme neticesinde düzenlenen etüt raporunda belirtilen hususlar dikkate alınarak Kırklareli İl Toprak Koruma Kurulu tarafından 15/06/2015 tarihli karar ile, proje için kamu yararı kararı alınmış olduğu, alternatif alan bulunmadığı, tarımsal kullanım bütünlüğünün bozulmayacağı, çevre arazilere zarar verilmeyecek tedbirleri içeren toprak

T.C.
EDİRNE
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1260

koruma projesi hazırlanması şartıyla projenin uygun görüşle izin vermeye yetkili makam olan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na sunulmasına karar verildiği, bu doğrultuda, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 07/08/2015 tarih ve 64976 sayılı işlemi ile, taşınmazların kil malzeme ocağı sahası olarak tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun bulunması üzerine, söz konusu işlemin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; ihtilafın esasının, taşınmazların kil malzeme ocağı sahası olarak tarım dışı amaçla kullanılmasının 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olup olmadığına ilişkin olduğu ve bu hususun hukuki bilgi dışında teknik bilgiyi gerektirdiği anlaşıldığından, Mahkememizin 17/11/2015 tarihli ara kararı ile, bu hususun tespitine yönelik olarak taşınmazlar mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş olup, 02/02/2016 günü taşınmazlar mahallinde yapılan keşif sonrası, Prof. Dr. Tolga Erdem (Biyosistem Mühendisi), Doç. Dr. Hüseyin İnce (Harita ve Kadastro Mühendisi) ve Yrd. Doç. Dr. Duygu Boyraz Erdem (Ziraat Mühendisi)'den oluşan bilirkişi heyeti tarafından hazırlanan 25/02/2016 tarihli bilirkişi raporunda özetle; "Arazilerin topraklarının alındığı ve arazide eğim meydana geldiği, çevre arazilerin düz-düze yakın eğimde olduğu, arazinin doğal konumunun bozulduğu, parsellerin üst ve alt sınırında 90 cm inilmiş olup birinci sınıf mutlak tarım arazisi oldukları, ölçülen % 2-5 eğimin malzeme taşınması ve sonrasında su aşındırması sebebiyle oluşması muhtemel ise de, arazinin orijinal hali olduğunda da ikinci sınıf mutlak tarım arazisi olduğu, her türlü kültür bitkisinin yetişmesine uygun özellikte olduğu, kil ana materyalinin boşaltılmasıyla kot farkı oluşacağından toprak kayması olacağı ve su kaybı ile toprak iç drenajının bozulmasına yol açacağından tarımsal bütünlüğü bozacağı, ana materyalin o bölgede yaygın alana sahip olduğunun düşünüldüğü ve mutlak tarım toprağı olmayan alanların tercih edilebileceği, davaya konu parsellerin birinci/ikinci sınıf mutlak tarım arazisi olduğu ve tarım dışı amaçla kullanılmalarının 5403 sayılı Kanun'a ve ilgili mevzuata uygun olmadığı" yönünde kanaat bildirilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiş olup, davalı tarafından "raporda toprak koruma projesinin dikkate alınmadığı ve arazi eski haline getirilmeyecekmiş gibi değerlendirme yapıldığı, arazilerin bulunduğu bölgenin mutlak tarım arazilerine ilişkin kriterleri taşımadığı, arazilerin güneyinde Kırklareli-Pınarhisar karayolu bulunduğundan tarımsal kullanım bütünlüğünün zarar görmeyeceği" iddiasıyla yapılan itiraz raporu kusurlandırıcı nitelikte bulunmadığından, anılan rapor Mahkememizce hükme esas alınabilecek nitelikte görülmüştür.

Yapılan incelemeden, dava konusu işlemin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilecek olan Kurudere Göletinin inşa çalışmaları için kil malzemesi temini amacıyla ve kamu yararı kararı doğrultusunda yapıldığı görülmekle birlikte, bölgede kil malzemesinin temin edilebileceği başka bir saha bulunmadığı kesin olarak ortaya konulmaksızın, mutlak tarım arazisi niteliğinde olan taşınmazların tarım dışı amaçla kullanılmasının 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13'üncü maddesi hükmüne uygun olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Bu durumda, dava konusu Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 07/08/2015 tarih ve 64976 sayılı işleminde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Öte yandan, hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlem, davaya konu

T.C.
EDİRNE
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1260

taşınmazların kil malzemesi temini için tarım dışı amaçla kullanılmasına ilişkin olup, uygulanmasına devam edilmesi halinde taşınmazların mutlak tarım toprağı vasfının zarar görmesi söz konusu olabileceğinden, ilgililer yönünden telafisi güç zararlar oluşabilecektir.

Açıklanan sebeplerle, hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin, uygulanmasına devam edilmesi halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden 2577 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi uyarınca teminat alınmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına, kararın tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde Edirne Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere, 31/03/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
FATMA ALP
37888

Üye
ABDULLAH DEMİR
165641

Üye
MELİH ŞAHİN
118394

